

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 koron.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitvány sora 40 fillér.

Nemzeti erőnk fejlődése.

A legutóbbi népszámlálás eddig még közzé nem tett adatait felolvasás alakjában ismertette az akadémia ülésén Vargha Gyula, az orsz. statisztikai hivatal tudós igazgatója, de ezek az adatok bizonyára a legigazibb örömmel töltik el minden magyar ember lelkét.

Mert az adatok szerint az 1910. december 31-ikén megtartott népszámlálás az egész magyar birodalomban 10.050.000 magyar anyanyelvűt talált, míg 1880-ban a magyar anyanyelvűek száma csak 6.445.000 volt. Három évtized alatt tehát közel négy millióval növekedett a magyarok száma, a mi 55.9%-nak felel meg, míg a nem magyar ajkuak szaporodása ugyanazon idő alatt 17.8%-ot tett.

Mikor negyven évvel ezelőtt 1870-ben volt nálunk népszámlálás, a magyar birodalom összes népességének csupán 41.2%-a volt a magyar és négy évtized elegendő volt arra, hogy a magyar anyaországban (tehát Horvát-szlavonország nélkül) 54.5%-ra emelkedjék a magyarság számaránya. Ez tehát már azzal egyértelmű, hogy a magyarság jelentékeny abszolút többségben van a nemzetiségekkel szemben és különös kedvezőnek kell tekintenünk a számarányt akkor, ha figyelembe vesszük, hogy a nemzetiségek mily csekély mértékben szaporodtak harmincz év alatt a magyarsághoz képest.

Ezek a tények igen büszke öntudattal tölthetnek el bennünket. A magyar faj erőteljes életképességének, fejlődéskéességének tanulságai a Vargha Gyula számai és minden okunk meglehet rá, hogy bizalomteli reménykedésekkel nézzünk a magyar nemzet további jövője elébe, láttára annak, hogy rövid harmincz év alatt mily hatalmas progresszióban emelkedett e nemzet fiainak a száma.

A rideg statisztikai számok azt is mutatják, hogy helyes, jó és okos irányban haladtunk nemzeti fejlődésünk tekintetében, s hogy tehát ezt az irányt kell követnünk ezentúl is. Mert nem biztató és büszkedésre okot adó-e az nekünk, hogy pl. a szerb-oláh nyelvterületen 5.1%-ról 21.7%-ra, a tiszta tót nyelvterületen 9.5-ről 32.3 % -ra, sőt a német nyelvterületen 18.9-ről 40.5%-ra emelkedett a magyarság számaránya, vagy hogy a Béccsel szomszédos Pozsonyban harmincz év alatt 15.7-ről 46.6%-ra emelkedett a magyarság száma? Ugyanilyen örvendetes fejlődést látunk mindenfelé a nemzetiségi vidékeken is és hogy jövőnk mennyire kecsegtett, amellől szól az is, hogy a nemzetiségek között sok már az olyan, aki magyarul is tud. Összesen 12 millió ember, tehát a népességnek 57.1%-a beszél már magyarul, mely arányszám a magyar anyaországban 63.7%-ra emelkedik.

Kétségtelen, hogy ezt az örvendetes eredményt kulturánk, iskolánk segítségével tudtuk elérni. Az iskolába járó gyermekek és a főiskolai hallgatók száma tulnyomó nagyrészen magyar. És csak igen jelentéktelen immár az analfabéták száma a magyarság közt, holott egyes nemzetiségeknél még mindig sajnálatosan jelentékeny az irni-olvasni nem tudók száma. Ez pedig a mi kulturális fölényünknek a bizonyítéka.

Szóval: az egységes magyar nemzeti állam kialakulásának kristályozódó folyamata a legjobb uton halad. Kétségtelenül vannak még hibák, fogyatkozások állami életünkben, melyeket el kell tüntetnünk, hogy a nemzeti fejlődés prozessusa annál nagyobb intenzitással mehessen végbe. De hiszen évről évre tökéletesednek az eszközök is nálunk, melyek kulturánk növelésére hivatják, és erős a hitünk, hogy a legközelebbi évtizedek alatt

még jelentékenyebb mértékben emelkedik a magyarság ereje, különösen, ha erre a célra őszinte lelkesedéssel fog össze minden faktor és ha véget ér az az országrontó ellenzéki munka, mely mindenképpen perhorreszkálandó, de a nemzeti fejlődés érdekeinek szempontjaiból különösen az.

SZEMLE.

Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének küldöttsége Benedek Sándor elnök vezetése mellett vasárnap délelőtt a nyugdíjtörvényjavaslat tárgyában a miniszterelnök-nél és a pénzügyminiszternél nagy küldöttséggel tisztelgett, Lukács László miniszterelnök többek közt a következőket válaszolta:

Mikor még az én pénzügyminiszterségem alatt hozzáfogtunk ennek a törvényjavaslatnak a megalkotásához és odafejlesztettük, hogy főelvei már teljesen fixirozva voltak, akkor úgy én, mint munkatársaim abból a szempontból indítottuk meg és folytattuk ezt a munkát, hogy elmenve a méltányosság legvégső határáig, az adott lehetőségek közt olyan javaslatot alkossunk, mely a tisztviselők jogos érdekeit kielégíti és segít azokon a súlyos bajokon, melyek a jelenlegi nyugdíjtörvény folytán előalloottak. Tudom jól, hogy mindenkinek igényét semmiféle törvénnyel nem lehet úgy kielégíteni, hogy semmiféle óhajta ne maradjon teljesületlenül, azt sem akarom állítani, hogy a kormány merően ragaszkodik a javaslat minden aprólékos intézkedéséhez és kijelenthetem a kormány nevében, hogy egyes kisebb és az alapvető intézkedéseket nem tangáló javítások elől nem fogunk elzárkózni. Kijelenthetem, hogy ezek után hajlandók vagyunk a törvényjavaslatot a pénzügyi bizottságban és a képviselőházban sürgősen letárgyalatni és azon leszünk, hogy lehetőleg az még ez év folyamán törvényerőre emeltessék.

Ezután a küldöttség a pénzügyminisztert kereste fel.

A pénzügyminiszter is a miniszterelnök nyilatkozatának megfelelő értelemben válaszolt. Kijelentette, hogy a javaslat elvi jelentőségű intézkedéseit fenntartja; más, ezt nem érintő kérdésekben azonban szivesen teljesíti az országos egyesület kívánságát, így kilátásban helyezte, hogy a nyugdíj-

Linoleum gyári raktár.

HAAS LIPÓT Kolozsvár

Mátyás király-tér 11 szám.

72 12-26.

pamlag-behuzatokat; kredencz csipkéket; gyermek és női kötényeket. — Gummi áruk, ágybetétek, lapdák, babák, fésűk, bőrkalapok, sapkák, és sárccipők igen nagy választékban kaphatók.

Ajánlja felsorolt áruft: Valódi parafa linoleumokat szobák bevonására, ebédlő- és futó szőnyeget; viaszos-vászon terítőket; asztal- és

A CZIM FONTOS; kérjen árjegyzéket.

járuék le fog szállíttatni és hogy a nyugdíjjáruéknak tisztviselői jöletti intézményekre való fordítása lehetőleg magában a nyugdíjtörvényben biztosíttatni fog; továbbá, hogy az elhunyt tisztviselő özvegye három hónapig nem nyugdíjat fog kapni, hanem a férj teljes illetményeit fogja élvezni.

A szövetséget ellenzéki pártok komolyan foglalkoztak azzal a tervvel, hogy a budapesti Sas-kör helyiségeibe, tehát Polónyi Géza fővédnöksége alatt, ellenparlamentet hívnak egybe.

Tessék csak elképzelni, vagy tessék talán egyszerűen visszaképzeltetni a koalíciós parlamentet. Alaposan összevesznének ezek „a honmentők” még akkor is, ha minden kívülük álló ellenvélemény nélkül egymás közt maradnának.

A Kossuth-párt még önmagában is meghasoult. Nemcsak Kossuth Ferenc és Apponyi Albert, akiket illet, de Mezőssy Béla és Déry Zoltán is, akiket nem illet: mindegyik szeretne vezér lenni. Mindegyik minden kérdésben külön álláspontot foglal el, hogy külön szerepeljen és — ha rákerülne a sor — külön benyujthassa a számláját.

Justhák is persze teljesen külön akarnak állni valamennyi többitől. Tapasztalatból tudják, hogy szeretett szövetségeseikkel nem tanácsos egy tából falatozni. Nem akarják, hogy azok megint mindent elegyenek előlük.

Amíg Polónyi fővédnöksége alatt a Sas-körben ellenparlament alakulásra készült az elvtelen koalíció; vasárnap hideg zuhany érte a Schönberger Róza pártfogoltját a Sas-körben. Bucsu feléptét akarta Polónyi megünnepelni az ő főfészkében és csuányán kibucsuztatták. Volt hívei lekiabálták. Nő de ilyet! Az idők jele ez.

Háboru.

A fővárosban f. hó 12-én délelőtt ellenőrizhetetlen hírek terjedtek el, melyek mindent nagy nyugtalanságot keltettek, s melyeknek hatása a tözsdén is észrevehető.

Bagotai Lengyel Ernő zongoraművész.

1906. évi december havában egy 12 éves csodagyermek ragadta el Budapest műértő közönségét Haydn, Beethoven, Liszt, Rubinstein remekeinek briliáns előadásával. A közönség élén József főherczeggel és fenséges nejevel elragadtatva tapsolta a geniális ifjút, kíról gyorsan híre ment, hogy már 6 éves korában ragyogó technikával birta legyőzni a bravour zongoradarabok nehézségeit. 1907-ben Bécsben a lapok versenyezve emelték ki fenyves képességeit hírneves honfitársa Vecsey Ferenc hegedű-művész ifju mellett ez ugyanazon évben már Londonban lépett fel ismételve s a komoly angol lapok zenereferensei csodálattal adóztak geniejének. 1908-ban Bécsben, 1909-ben

E híresztelések arról vélték tudatni, hogy a monarchia ultimátumszerű jegyzéket küldött Szerbiának s hogy Ferencz Ferdinánd főherczeg trónörökösnek Budapestre érkezése összefüggésben van a monarchia háborus készülődésével.

A trónörökösnek Budapestre érkezése nincs összefüggésben a külügyi bonyodalmakkal.

A harcztérről érkezett hírek közül szenzáció az, hogy a szerb csapatok akadály nélkül vonulnak előre Durazzo felé.

A Konstantinápolyból érkező távirati jelentések ma megint csak török győzelmekről tudnak, s hogy a török fővárosban és főleg a porta környékén igen optimisztikus a felfogás, az abból is kitűnik, hogy Sejk ül Izlam visszavonta a szent háborút proklamáló felhívását. Ez az elhamarkodott felhívás különben is csak indiszkréczió következtében került nyilvánosságra. Egyetlen lap közölte s a kormány ezt a lapot felfüggesztette, szerkesztőségét pedig rendőri őrzet alá helyezte. Hivatalosan megczáfolják a szultán és udvar menekülésére való készülődésének híret is. A szultán elhatározta, hogy Konstantinápolyban marad, s a kormányval együtt mindent el fog követni, hogy Konstantinápoly megmaradjon. Ugyancsak konstantinápolyi távirat jelenti, hogy a törökök a csatlódszai vonalon győzelmet arattak, továbbá, hogy a főhadiszállást vissza helyezték Csorluba. Arról is tudni vel egy másik, török hivatalos forrásból eredő távirat, hogy a török csapatok visszafoglalták Rodostót a bolgároktól. E diadalhíreket azonban a legnagyobb óvatossággal kell fogadnunk, mert ahányszor török győzelmekről érkeztek hírek, azokat másnap irtózatatos török-erősegről szóló hiradás követte szinte kérihetetlen bizonyossággal.

Az egyedüli, a törökökre kedvező hír, melynek hitelt lehet adni, az, hogy Skutari még mindig vitézül tartja magát a montenegróiak ellen.

Tegnap óta valamivel javult a békés megoldás kiátása, amiben főként a bolgár szobranje elnökönek, Daneffnek budapesti miszsiója játszik lényeges szerepet. A Szerbiával

Glasgowban és Berlinben magasztalták a fiatal művészt. 1911. január és február havában ismét Angliában volt és ragyogó tehetsége a legjelesebb zenekritikusok elismerését érdemelte ki.

Messze földön előbb ismerték és méltányolták már az ifju művészt, ki f. hó 16-án régi szíves ígéretet jön beváltani körünkbe, hogy nekünk is legyen részünk gyönyörködni abban a gyönyörű isteni adományban, mely egy ragyogó jövőjü magyar ifjunak jutott.

Es ezen ritka képességü, alig 18 éves fiatal művész mellett, egy szintén új, szép tehetséget fognak megismerui Kovási Brétán Miklós ifju énekesben, úgy hogy a megyeház nagytermében megjelenő közönségnek valóban ritka élvezetben lesz része.

való konfliktus veszélye azonban korántsem mult el, sőt egyes jelenségek azt mutatják, hogy a monarchia hamarosan kénytelen lesz szavának és föllepésének fegyveres készülettel adni kellő súlyt.

Egy bécsi lap írja: A legnagyobb határozottsággal megállapítható, hogy a monarchia, mint minimumot állapította meg azokat a jogos követeléseket, amelyeknek teljesítését a balkáni szövetségtől elvárja. A monarchia el van tökelve, hogy álláspontjának érvényt szerez. Hogy a monarchia ennek már most nem sietett katonai intézkedésekkel nagyobb nyomatókat szerezni — bárha voltak hangok, melyek azt helyénvalónak találták volna — ez csak ismételt bizonyossága annak, hogy a monarchia békét kíván. Daneff azonnai a főhadiszállásra sietett, hogy erről az álláspontól, amely a hármasszövetség álláspontja is, tájékoztassa Ferdinánd királyt és közölje vele, hogy a monarchia feltétlenül érvényt fog szerezni érdekeinek és Bulgaria feladata, hogy megértesse, hogy Szerbia tartozik a monarchia álláspontját tekintetbe venni.

Daneff pontokba foglalva, magával vitte a monarchia következő követeléseit:

1. A monarchia szövetségeseivel egyetemben követeli Albánia önállóságát.

2. Adriai kikötő tekintetében csak annyit enged meg, hogy Szerbia az Aegei tengeren kapjon kereskedelmi kikötőt, vagy az Adrián olyant, a melyhez az ut Bosznián keresztül vezet.

3. Követeli a monarchia, hogy Szerbiával kereskedelmi és politikai szempontból meg egyezés létesüljön.

4. Nyomatókusan követeli a monarchia, hogy a barátságos szomszéd államok Románia érdekeit teljesen méltányolják.

Illetékes helyen kijelentettek Daneff előtt, hogy ez esetben nem egyedül a monarchia akciójával áll szemben a Balkanszövetség, hanem a hármasszövetséggel, a mely el van határozva, hogy katonai demonstráció esetén együttes erővel lép fel.

Beavatott körökben készülnek, hogy békésen intézzék el a kérdést, de készülnek arra is, hogy esetleg erélyes fellépéssel hamarosan tisztázzák a helyzetet.

Késő éjjel az a jelentés érkezik Belgrádból, hogy Szerbia is békésen kívánja megoldani a felmerült ellentéteket. A mai uszkübi audenczian Pasic miniszterelnök is arra törekedett, hogy békés megoldást készítsen elő.

VÁRMEGYEI ÉLET.

Közigazgatási bizottság gyűlése.

Folyó hó 13-án Szász József főispán elnöke alatt tartott KB. gyűlésen a vál. tagok közül jelen voltak: Zeyk Kálmán, Török Bertalan, Gáspár János, dr. Szász Pál, Zeyk Dániel.

Br. Bánffy Kázimir alispán havi jelentése szerint az árvíz károk és a termények

MŰTRÁGYÁT (16% kálimsuperphosphat)
 állandóan raktáron tart **WINKLER JÁNOS, Nagyenyeden.**

betakarítási és értékesítési nehézségei miatt indokolt volna az adó-behajtás felfüggesztése. Ügymenet rendes.

Dr. Inczedy-Joksmann Ödön főjegyző előterjesztette Bójtó Kálmán főszolgabíró, Ilyés Miklós községi bíró, Ráczkői Lajos és Frendl Gyula jegyzők felelőseit, melyek nem voltak figyelembe vehetők. Czirner Ákos és Horváth József aljegyzők adóügyeket, Bartók Gábor aljegyző végrehajtási, br. Daniel Lajos közig. gyakornok fegyvertartási ügyeket adtak elő.

Dr. Jeney Elek árvaszéki elnök jelentése szerint az ügymenet rendes.

Dr. Dobozy Vilmos főorvos jelenti, hogy októberben az egészségügyi állapot kedvező volt. Született 750, meghalt 353 egyén. Fertőző betegségben volt 219, meghalt 16. A m. kórházban 110 beteg kezeltetett, a hó végén 58 ápolat maradt.

Bereczky Miksa p. á. igazgató jelentése szerint az összesen 2.745.981. K. 98 fill. ben esedékes egyenes adóból októberben befolyt: 207.526 K., a f. évben: 1.067.436 K., hátralék 1.678.545 K. 98 fill. Ezen kívül 42 ügyet adott elő.

Daniel Imre kir. ügyész jelentése szerint a fogházak állapota rendes. Nehéz János kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a nagyenyedi polg. iskolához Varga Erzsébet, özv. Balogh Ferenczné és dr. Berze Nagy Jánosné nevezettek ki. A kedvezőtlen idő miatt a tanítás nagy nehézséggel jár. Kövér János igazgató egy harmoniumot és több könyvet ajándékozott a nagyenyedi elemi fiúiskola részére.

Albert Iván kir. épít. hiv. főnök jelenti, hogy a kedvezőtlen időjárás az utak gondozását és az építkezéseket nagyon akadályozza s a helyreállítások, szállítások nagy késedelemmel végezhetők, sok helyen éppen semmit sem lehet tenni a felázott talajban. Az időjárás kedvezőbbé válása esete a munkálatok elő vannak készítve.

Székely Károly áll. főállatorvos jelentése szerint az állategészségügy kedvező volt.

A legtöbb adót fizető vármegyei törvényhatósági bizottsági tagok 1913. évi névjegyzékét az igazoló választmány megállapította. A névjegyzék november 27-ig közzémlére van kitéve a vármegye kiadóhivatalában. Felszólalások az alispánhoz nyújtandók be.

A borellenőrző bizottság elnökeit és tagjait a földművelésügyi miniszter a következőkben nevezte ki vármegyénk területére az 1912-14. évekre.

1. Az alvinczi járás borellenőrző bizottságába: elnökül Benedek Károly esperest, tagokul Jonás Gyula és Grek Ávrám birtokosokat.

2. A balázsfalvi járásban elnökül Simonffy Alajos nyug. főszolgabíró, tagokul Schiessel Károly gyógyszerész és dr. Negrutiu János tanárt.

3. A magyarigényi járásban elnökül Kontz Zsigmond, tagokul Gall Lajos uradalmi intézőt és Bürger Lipót birtokost.

4. A marosújvári járásban elnökül Szász József lándori, tagokul Bora Benedek és Fazekas Árpád birtokosokat.

5. A nagyenyedi járásban elnökül gróf Busseul Henrik, tagokul Horváth Pál és Finna Béla birtokosokat.

6. A tövisi járásban elnökül Vita Ödön, tagokul Fried Lipót és Inczefy Albertet.

7. A verespataki járásban elnökül Ajtay

Árpád, tagokul Raffay András és Schmidt Györgyöt.

8. A kisenyedi járásban elnökül Szalánczy Jenő, tagokul Dobolyi Zsigmond és Kolbázi Konstantint.

9. Abrudbánya r. t. városban elnökül Glückseel Reinhard, tagul Kirilla Ignácot.

10. Gyulafehérvár r. t. városban elnökül Ávéd Jákót, tagokul Majláth Ferencz és Branch Mórt.

11. Nagyenyed r. t. városban elnökül id. Winkler János, tagokul Sombory Sándor és Kun Gyulát.

12. Vizakna r. t. városban elnökül Takács István, tagokul Homberg Alfréd és Bóthi Sándort.

A törvényhatósági bizottság ezen borellenőrző bizottságok tagjainak másik felét az 1911. évi december hó 20-án tartott közgyűlésen választotta meg.

Az erdélyi magyarság és a református papság.

Mi a pap kötelessége? Hosszu ideig volt az a nézet, hogy a pap, ha elmondta a templomban a könyörgést, vasárnapra szép prédikációt írt vagy szép prédikációt bön-gesztett ki az egyházi könyvekből s azt tisztességesen megtanulta, ha megkeresztelte azokat, akiket ebből a cselekből eléje hoztak, ha elment temetni, oda, ahová temetni hívták, akkor minden kötelességének fényesen eleget tett.

— A jó pap holtig tanult — mondották és ez a mondás az akkori korszak szerény igéységeinek a nyelvén azt jelentette, hogy a papja nem ismétli unos-untalan ugyanazokat a prédikációkat, hanem időnkint tanul egy-egy újat is.

Az emberek nem tudták, de nem is törődtek vele, hogy ezzel az igazságnak csak az egyik felét mondották meg. Igaz, hogy a jó pap holtig tanult, de ma már ezen kívül egy egész sereg kötelességnek kell eleget tennie, hogy csakugyan jó pap legyen belőle. Ma már azt is kell mondani, hogy:

— A jó pap holtig tanít.

Azután:

— A jó pap holtig cselekszik, egyházi, társadalmi, kulturális munkából egyformán kiveszi a részét.

Sőt még a gazdasági munkákból is részt kér, amennyire lehetséges, igyekszik népet megismertetni az egyszerűbb és jövedelmezőbb termelési módokkal, ha szükséges utmutatást ad a népnek arra, hogy hitelszükségletét kielégítve, ne essék uzsorások karmái közé, tanácsot a termés eladásánál, minden dologban vezére, irányítója annak a népnek, amelyik rábízta a saját gondviselését.

Ma már nagyon rossz pap az, aki csak a templomban pap, nagyon rossz pap az, aki csak holtig tanult és mindig szebbnél-szebb prédikációkkal áll elő a szószékből. Ma már tisztában van azzal mindenki, hogy nem a prédikációk, hanem a cselekedetek váltják meg a világot.

Cselekedeteket kér, cselekedeteket követel a maga papságától az erdélyi egyházkerület közgyűlését megnyitó beszédében *Kenessey Béla* is, az erdélyi reformátusok püspöke. El kell olvasni ezt a beszédet, hogy az ember lássa és átérezze azt, hogy a papságnak mekkora nagyszerű és fontos hivatása lehet. Magyarországon szokás az, hogy „magyar egyház”-nak nevezik a reformátusokat. Ennek

az elnevezésnek, ha valahol, akkor Erdélyben van jogosultsága, ahol minden református tősgyökeres magyar és ezek magyarok ezek a reformátusok idegen és ellenséges fajok között vannak élve. Erdélyben a reformátusok minden erősödése a magyarság erősödése és minden fogyásuk és gyengülésük a magyarság veresztése.

Nagy nemzeti érdekünk lenne az, ha az erdélyi református egyházkerület közgyűlésein elhangzó beszámolók és elnöki megnyitók a bizakodó reménység, a jól teljesített kötelesség öntudatával legyenek eltelve. Sajnos, ennek mindig az ellenkezője hangzik: panasz és szomorúság, *Kenessey Béla*, az egyházkerület tudós és lelkes püspöke, a papsága munkájáról szól, nem a dicsekvés, de az elégedetlenség és a tovább serkentés hangján kénytelen szólni.

Művészestély.

Az Oltáregyesület november 16-iki művészestélye iránt mint már említettük, igen nagy érdeklődés nyilvánul. A jegyvétel sűrűn folyik Földesnél.

A műsor sorrendje:

1. Nyitányt játszik a „Daloskör” zenekara.
  2. Beethoven: Szonata Op. 53, C-dur. Allegro—Rondo—Prestissimo, Zongorán előadja Bagotai Lengyel Ernő.
  3. Schubert: A vándor. — Rubinstein: Az Asra. — Wagner: Wolfram dala „Tanhäuser”-ből. Énekl. Kovási Bretán Miklós.
  4. Szabad-előadást tart dr. Monay Ferencz minorita rendtartományi titkár.
  5. Chopin: Barcarolle. Op. 60. Rubinstein: Etude C-dur. Op. 23. Siendy: Piére antique. Paganini—Liszt: La Campanella. Gis-moll. Zongorán előadja: Bagotai Lengyel Ernő.
  6. Schumann: A két gránátos. Tarnay: „Oh bár lehetnék”... Makray: „Szívemből téptem ezt a dalt”. Énekl. Kovási Bretán Miklós.
  7. Schumann: Carneval. Op. 9. Zongorán előadja: Bagotai Lengyel Ernő.
- Az énekrészek zongorakíséretét *Elekcs Irén* volt szíves elvállalni, kinek discret játékában már volt alkalma városunk közönségének gyönyörködni. Helyárok az első 7 sorban és oldalszéken 3 kor, a többi sorokban 2 korona.

HIREK.

— **Siremlék leleplezés a ref. temetőben.** Az EMKE néhai Dióváraljai Miksa Zsuzsanna, nemkülönben néhai édesanyja, özv. Miksa Sándorné és fivére, dr. Miksa György jogtudor együttes siremléke ünnepélyes leleplezését e hó 15-én délelőtt 11 órakor tartja a nagyenyedi ref. temetőben a következő sorrend szerint: 1. D. e. 8:39 perczkor: Az Emke elnöksége vezetése alatt Kolozsvárról a központi küldöttek megérkezése. 2. D. e. 1/2 11 órakor: Gyülekezés a városháza előtt s gyászlobogó alatt együttes felvonulás a sírkertbe. 3. D. e. 11 órakor: A nagyenyedi ref. tanítóképző intézet dalkarának éneke a sírhant előtt. 4. Ifj. Székely Károly szobrászművész, a siremlék készítője, felkéri az Emke elnökséget a kegyeletos emlék átvételére. 5. Nagy

Károly ref. egyházkerületi főjegyző, theol. fakultási tanár, mint az Emke directoriumi tagja, az egyesület nevében leleplező beszédet tart, melynek befejeztével lehull a lepel. 6. Sirkoszorúzás. 7. Az Emke elnöke átadja a síremléket az Alsófehérvármegyei és Nagyenyed városi Választmányának. 8. A dal- és éneke. 9. Kovásznai Kovács Sándor mérnök, Emke nagy alapító sírjának, mely szintén a köztemetőben van, együttes megkoszorúzása. — Az EMKE központja gróf Beldi Akos vezetése alatt 12 taggal lesz az ünnepélyen képviselve. A küldöttség f. hó 15-én a reggeli gyorsvonattal érkezik és úgy a Miksa sírokra, mint a Kovács Sándor mérnök sírjára koszorút helyez.

— **A reformátusok közgyűlése.** Hétfőn fejezte be az erdélyi református egyházkerület három napos közgyűléset. A közgyűlés legünnepélyesebb aktsza a vasárnapi papszentelés volt, mely a magyar-utcai templomban történt meg nagy érdeklődő közönség jelenlétében. Délután a szombaton megkezdett választásokat folytatták, melyeknek eredményeit a befejező ülésen hirdette ki a választási elnök. A Bethlen-kollégium előjárásági tagságára világiak: Szász József főispán, Kemény Pál br., Dezső Zsigmond, Szabó Albert; lelkesek: Sándor János, Ferencz Sámuel, Veress Károly, Szecsi Ferencz, Jancsó Sándor és Benedek Károly. Tankezesítő bizottsági pottagut: Nagy Lajos választották meg. A kollégiumi két tanári szekre Szabó Árpád és György Ferencz h. tanárokat választotta meg a közgyűlés.

— **Vivóakadémia.** Szántay Ferencz vivómester két havi tanítás után bemutató előadást tartott növendékeivel. Volt alkalomk a növendékek iskolai tör- és kardvívását látni az elért szép eredményben gyönyörködni. A kollégiumi tanulók a mester ügyes vezetése alatt nagy ambícióval és szép sikerrel tanultak. Az iskolavívás után versenyvívás volt, a melyben az első győztes Göllner Lajos VII. g., a második Dahinten Alfred VII. g. A győztesek szép emléktárgyat kaptak. Verseny után, melynek eredményét Lázár István rektor-professzor hirdette ki, felmőttek assaut-vívásában gyönyörködhettek a közönség. Ezekben maga a mester is részt vett. A vívás után tánc volt.

— **Róm. kath. egyházközségi gyűlés.** A helybeli róm. kath. egyházközség vasárnap délelőtt 11 órakor, a templomi kántorpróba után közgyűlést tartott, keves számú egyházközségi tag részvételével; még az egyháztanácsosok és iskolaszéki tagok nagyrésze sem érdeklődött a tanítválasztás iránt. A gyűlés előtt Papp János új egyháztanácsos ünnepélyes esküt tett, mire a házfők rövid üdvözlő beszédet intéztek hozzá. A kántortanítói állásra négy pályázó jelentkezett és mind személyesen vett részt a kántorpróbán. A közgyűlés szavazattöbbséggel első helyre Szócs András, hangja bar gyenge, de legjobb tanítói képesítése és gyakorlata van, a második helyre egyhangulag Borbáth Jánost, harmadiknak Gál Vilmost, negyediknek Soháczy Lajost jelölte. A jelölés gróf Majláth Gusztáv püspökhöz lesz beterjesztve kinevezésre. A közgyűlés után az iskolaszék tartott ülést.

— **Iskola építések vármegyénkben.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter vármegyénkben újabban két új iskolát épített. Az egyik elemi iskola Diódon épül 15,155

korona, a másik Magyarberegben 14,381 korona költséggel. Mindket iskola építésére a versenytárgyalást kihirdették.

— **A jövő héten** jelenik meg a nagyenyedi közhasznú **Lócesey Sp. Lajos** fele Naptár az 1913-dik évre. Érdekes és hasznos tartalommal és pontos vásárlási jegyzékkel. Ára csak 30 fillér.

— **Gyermekek a szanatóriumban.** Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja, a Jó Pajtás legújabb, november 10-iki számában jelenti, hogy előfizetőinek értékes, új kedvezményt nyújthat: minden évben öt felülnyenes és kedvezményes helyett tud kieszaközölni a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület ezirkevényezai iskola-szanatóriumban, az egyesület szives ajánlata folytán. Ez is egy új szál, a mely összeköti a Jó Pajtás-t olvasóival. A lapnak a száma különben a már megszokott gazdag tartalommal jelent meg. Rudnyánszky Gyula, Fövenyessy Manó és Benedek bácsi meséi, Dörmögő Dömötör Királyhágón túli utazása Sebők Zsigmondtól, Zöldi Márton meseje, Gyula bácsi érdekes természetrajzi czikke, Garay Akos pompás rajza, Zsiga bácsi mőkája, Szemer György regénye mind megannyi érdekesség. A szerkesztői jzenetek és rejtvények egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest IV., Egyetem-utca 4.

LEGJOBB AJÁNDÉK
a tartós és olcsó
hazai szőttesáru

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld:
LINGNER szővőgyára NAGYENYED

593—1912. vég. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bíróság végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a reichenbergi cs. kir. járásbírószág 1911. évi C. 1.9:9 11. számú végzése következtében Dr. Mayer Ödön ügyvéd által képviselt S. S. Neumann cég javára 828 korona 20 fill. s járulék erejéig 1912. évi április hó 23-án foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 1510 koronára becsült következő ingóságok, u. n. posztóneműek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbírószág 1911-ik évi V. 568.5. számú végzése folytán 150 kor. tökékövetelés, ennek 1912. augusztus 10. napjától járó 6% kamatai erejéig, Balázsfalván 1912. november hó 22-ik napjának délután 3 óraja határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108. §-ai értelmében kész pénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén a becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felülfoglaltattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Balázsfalva, 1912. évi október hó 28. napján.
Szigethy Károly,
kir. bír. végrehajtó.

334 1—1

HIRDETÉSEKET
legjutányosabban felvesz
kiadóhivatalunk.

Üzlet-áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a helyi és vidéki nagyérdemű közönséget, hogy **fűszer, festék, üsz, rövid, gyapotáru és ásványvíz üzletemet november hó 10-én áthelyezem Fötér 29. szám alá, a Tigris vendéglő sarok helyiségébe.**

A nagyérdemű közönség szives pártfogását jövőre is kérve,

tisztelettel

Harmath Miklós,

326 2—

kereskedő.

Cserépkályhák at

és takaréktűzhelyeket

hazai valamint külföldi gyártmányuakat gyorsan és pontosan elkészíték meg rendelés szerint. Átrakásokat, javításokat és e szakmába vágó munkákat elvállalok jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

ifj. **Biró János,** kályhás

243 14—

Nagyenyed, Tóth-u. 63 szám

Az „Első Magyar Általános

Biztosító Társaság”

nagyenyedi ügynöksége ez uton értesíti az érdeklődő közönséget, hogy a biztosítás összes ágaira (élet tűz, jég és betörés) vonatkozó díjfizetések **Földes Ede** ur könyvkereskedésében eszközözendők. Ugyanott a biztosításokra vonatkozó összes felvilágosítás okmegtudhatók.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság
nagyenyedi ügynöksége.

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsem tisztelettel becses figyelmet a városi és vidéki uri közönségnek felhívni, hogy külföldi utamról haza érkeztem, melyen bevásárlásaimat eszközöltem.

Elvállalok a legújabb divat szerint legkényesebb igényeknek megfelelő felső kabátokat, szalonöltönyöket, angol, sacó és skót öltönyöket.

Angol öltönyöket már 60 kor. felebb is, kedvező fizetési feltételek mellett is.

Dus választék őszi és téli angol, francia és hazai szövetekben, melyekből állandó nagy raktárt tartok.

N. e. uri közönség nagybecsű pártfogását kérve,

vagyok alázatos szolgálja

GERŐ L., uri szabó.

254 12—

Nagyenyed, Fötér.

Gyászruhákat 24 óra alatt készítek!